

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 4. Priuare quoque actiua participatione communium precum
Ecclesiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

Item etiam si offerat simpliciter, non autem, vt pro ipso diuina officia fiat: quia speciem auaritia habet, si ab ipso quem Ecclesia fugit, donum acciperetur. Imo etiam si det in elemosynam, iuxta cap. Cum voluntate, De sentent. excommunicationis, §. Prædicatores. Vbi tanquam priuilegium conceditur Prædicatoribus, vt possint ab excommunicato elemosynam accipere, quæ concessio frustra ferret, nisi illud esset de se prohibitum: quia nihil plus concederetur Prædicatoribus, quam cæteris concessum esset.

15. Secus autem est si leget testamenta ad pia opera, vt idem author ibid. num. 4. tractat latius; qui etiam tradit exceptiones quibus ista restringuntur; nempe vt nõ procedant quoad excommunicatum toleratum, per Extrauag. Ad euitanda, de qua in seq. cap. 17. Nec item quoad non tolerari, id est, nominatim denunciatum, aut notorium percussorem Clerici, si plane ignoretur talis esse: quia ignorantia probabilis excusabit accipientem: iuxta cap. Apostolicæ, De Clericor. excommunicat. Nec item cum excommunicatus alias, vt ex fundatione, vel decimarum iure, debet id quod offert; non enim tantum potest Ecclesia sibi ab eo debitum recipere, sed etiam ipsum compellere, si soluere nollit; iuxta cap. Qui oblationes 1. & 2. cum seq. 13. quælibet 3. Nec etiam cum viget necessitas, iuxta post dicenda in cap. 15. lect. 5.

16. ADVERTE quinto, huc etiam reduci posse quod ex cap. Sacris, De sepulturis, excommunicatus priuatur Ecclesiastica sepultura. Quod bene tradit Vgol. in cit. cap. 9. §. 5. & 6. Sufficit autem patris attingere que ille ex aliis refert & late persequitur. Primum est, nomine excommunicati intelligi, tam eum qui à iure, quam eum qui ab homine fuerit excommunicatus: quia par est vtriusque excommunicationis vis, separandi à communione fidelium. Secundum est, nomine loci sacri, qui requiritur ad Ecclesiasticam sepulturam, intelligi non modo Ecclesiam, aut cæmeterium consecratum: sed etiam locum ad eam, vel ad alia officia diuina destinatum auctoritate Episcopi, ex cap. fin. De consecrat. Ecclesie, vel altaris; iuncta glossa ad verb. Non consecrata. Tertium est, si excommunicatus iam sit sepultus in loco sacro, is debeat exhumari, quando ab aliorum corporibus distingui potest, & procul ab Ecclesiastica sepultura iactari, prout habetur ex citato cap. Sacris. Quartum est, Ecclesiasticam sepulturam non esse de negandam excommunicato, etiam notorio, ac denunciato, qui in poenitenti foro, à suo Sacerdote absolutus fuit in articulo mortis, ex cap. fin. De sepulturis. Et ratio est: quia per eam ab iolutionem sublata est excommunicatio; ideoque propter eam nõ potest iure negari Ecclesiastica sepultura. Imo, vt addit idem author, si absolutus in loco prophano sepultus sit, exhumabitur, & in loco sacro sepelietur. Quintum est, cum excommunicatus fuerit toleratus per citatum Extrauag. Ad euitanda, ipsum admitti posse ad Ecclesiasticam sepulturam; de quo vide in seq. cap. 12. lect. 2. dub. 3. Sextum est, si discerni non possint ossa excommunicati, in loco sacro sepulti, illa esse in eadem relinquenda, ex cap. Sacris, De sepulturis. Septimum, in loco non consecrato, nec deputato ab Episcopo ad sepulturam, aut diuina officia celebranda, quantumcumque Ecclesie, aut cæmeterio is proximus sit, excommunicatum sepeliiri posse, ex gloss. ad Clem. primam, De sepul. verbo Cæmeterii. Ratio est: quia sepultura non censetur Ecclesiastica in loco ad eam non deputato auctoritate Ecclesiastica.

17. OCTAVVM EST. Si excommunicatus Ecclesiastica sepultura donetur, locum in quo sepelitur, pollui. Nam ex cap. Consulisti, De consecr. Ecclesie vel altaris, reconciliari debet; idque ab Episcopo proprio, nõ autem ab alio, etiam de ipsius commissione; nisi is quoque sit Episcopus, vt habetur ex cap. Aqua, eod. tit. Nec ante reconciliationem possunt fideles in eo sepeliri, ex cap. Vnico, eod. tit. in 6. Vbi quoque monetur, polluta Ecclesia pollui cæmeterium ei contiguum, non autem remotum; polluto vero cæmeterio non pollui Ecclesiam: quia accessorium sequitur principale, non eõtra. Quoniam autem omnis res per quascunq; causas nascitur, per easdem dissoluitur, vt habet regula 1. De regul. iuris; reconciliata Ecclesia cæmeterium quod ob Ecclesiam pollutum erat, intelligitur reconciliatum, vt sub fin. cit. §. 5. idem Vgol. in ex aliis addit.

18. Simul adimonens, quod definitur in cap. Is qui, De sentent.

excommun. cum qui in tali loco polluto diuina scienter fecerit, non incurrere quidem irregularitatem; peccare tamen grauius, & proximum esse irregularitati, vt ibid. gloss. notat; ad verbum Notatus: quoniam ei interdicitur ingressus Ecclesie, per cap. Episcoporum, De priuilegiis in 6.

19. NON VM EST, quod idem author in toto seq. §. persequitur, vt excommunicatus Ecclesiastica sepultura priuatur, sic nulli esse licitum donare ipsum eadem sepultura, ex cit. cap. Episcoporum, & ex Clem. 1. De sepulturis; in qua publice excommunicatum, aut nominatim interdictum, aut usurarium manifestum temeritatis audacia scienter sepelientes, subiiciuntur ipso facto excommunicationi, à qua nõ absoluntur, nisi ad arbitrium Diocæsani prius satisfecerint; non obstante quocunq; priuilegio ipsorum, aut exemptione; siue sint Religiosi, siue sæculares; & siue Clerici, siue laici; siue viri, & siue mulieres, ex glossa 1. ibid. Per ignorantiam tamen probabilem eos excusari satis indicant verba illa, temeritatis audacia, & scienter, neque eos illò vinculo innodari, quantumque foueam fecerint, corpusque sepelierint, nisi per se, aut per alium tumulto imposuerint, & terra obtexerint, patet: quia illud requiritur ad actum sepeliendi, pro quo ea excommunicatio imponitur.

Qui vero alij comprehendantur nomine sepelientium, incurrentium talem excommunicationem; idem author ibid. num. 3. late disputat, ac tandem statuit comprehendendi omnes illos qui eas operas præstiterint, quibus nõ præstitis excommunicatus non esset ibi sepultus; vt ij qui effoderunt tumulum, aut corpus imposuerunt in eum, aut terra cooperuerunt. Itemque ij qui eum debuerint, & potuerint impedire ne sepeliretur, non impediuerint, vt clerici illius Ecclesie in qua sepelitur. Item, qui mandant sepeliendum, aut qui præsentem ad sunt, ne talis sepultura impediatur. Cæteros præsentem cõset excusari ab excommunicatione, etiam eos qui cantant, vel Crucem, aut cercos portant. De eadem re videri potest Suarez tomo 5. disput. 12. lect. 4.

C A P. IV.

Prinari quoque actiua participatione communium precum Ecclesie.

S V M M A R I V M.

- 20. Excommunicatus prohibetur sub mortali diuinis officiis interesse.
- 21. Limitationes cum quibus id accipiendum est.
- 22. In Ecclesia quo tempore nõ celebrantur diuina officia, excommunicatus priuatum orare potest.
- 23. Atque adeo recitare priuatum horas canonicas, cum ad eas obligatur.
- 24. Quatenus liceat excommunicato intrare Ecclesiam dum officia diuina in ea celebrantur.

20. EA feueritate Ecclesia priuat excommunicatum communibus suis precibus, vt ipsum his interesse prohibeat; adeo vt ille peccet mortaliter, si vel Missæ, vel diuinis officiis interfit, vel in Ecclesia cum aliis oret, siue dicendo, siue audiendo, quod vtrumque est participare in diuinis: aut etiam manendo extra Ecclesiam quidem, sed ad eam accedendo tam propè, vt diuina officia quæ in ea celebrantur, audiat: prout notant D Anton. 3. par. tit. 24. cap. 75. Angelus Excommunicatio vlt. num. 4. Syluest. Excommunicatio 3. num. 1. vers. 3. & Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. vlt. §. Vbi scito: qui rationem talis peccati mortis ponit in præcepto Ecclesie; quod communiter sic intelligitur, vt directe, & principaliter excludat excommunicatum à participatione diuinorum.

21. Aduerte autem ista esse eum quadam moderatione intelligenda. Nam si audiret diuina officia, sed sine animo participandi, siue vt loquitur Caiet. interessendi diuinis, vt fieri potest si prope Ecclesiam domum habeat, vnde audire possit; non est censendus peccare audiendo. Præterea excommunicatus potest absq; peccato Ecclesiam ingredi ad audiendam concionem, ex cap. Responso, De sentent. excommun. sed non potest concionari, neque in publico docere, vt Sotus habet

in 4. dist.

in 4. dist. 7. 2. quest. 1. artic. 4. vbi & admonet ipsum id agendo non peccare mortaliter, si non sit de numero vitandorum. Videri potest Suarez *tom. 5. disp. 12. section. 2. num. 4. & 5.*

22. Item potest ingredi Ecclesiam ad orandū priuatim: dummodo in ea non celebrentur tunc diuina officia, licet aliqui priuatim in eadem precentur, ex eodem Soto *ibidem col. 7. & Nauar. in Enchir. cap. 27. nu. 19. & refert ex D. Thoma, aliiq; Theologis Suarez in seq. sect. 3. n. 5.* Ratio vero bona est, quam attigit Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. vlt. vers. Illicita, quod in hac re non attendatur propinquitas, aut etiam identitas loci, sed communio in oratione publica: cuiusmodi esse, ex *Nauar. in seq. num. 36. ad 5.* censentur Missa, horæ canonica, consecratio templi, aut altaris, aut virginum, benedictio solennis Episcopi, & aquæ benedictæ, atque officia mortuorum, & sepultura.

Orationis vero priuatæ, qua licet excommunicato orare seorsum, in eodem etiam templo, in quo aliquis alius orat. Caiet. & Nauar. locis citatis ponunt exemplum salutationis Angelicæ; ad quam publice quidem signum campanæ datur, non tamen vt ad publicam, sed vt ad priuatam orationem, vt addit Caiet. cui assentitur Henriquez in 1. par. sum. mæ lib. 13. cap. 12. in fine. Addit idem Caiet. quantumcumque in publica supplicatione à Sacerdotibus precantibus per vnum miliare excommunicatus distaret, si in tantum spatium populus subsequens extenderetur, ipsum peccare, se illi ingerendo.

23. Porro non tantum potest in Ecclesia, dum in ea non celebrantur diuina officia, excommunicatus orare priuatim aliis precibus, sed etiam persolvere horas canonicas (ad quas priuatim recitandas si sacris initiatus sit, ipsum etiam degradatum, teneri habent aliis citatis *Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 3. num. 8. Henriquez in preced. cap. 7. in margine lit. R. & Vgol. De censuris tab. 1. cap. 13. §. 13.*) dummodo casus, lus recitet, ex communi sententia, prout authoribus in eam citatis notat ibidem Couar. Addens quod non debeat dicere versiculum, Dominus vobiscum; eo nimirum nomine quod is pertineat ad communionem fidelium, à qua præcisus est excommunicatus. Quanquam propter materiam exiguitatem non videretur plusquam venialiter peccare, dicendo: quemadmodum nec nisi venialiter peccare videtur persoluedo cum alio priuatim horas ipsas canonicas; cum talis communicatio in diuinis, non sit illi ab Ecclesia interdicta: quia non est publica, sed tantum priuata. Quo argumento Couar. loco citato probat, non nisi venialiter peccare illum, qui cum ipso excommunicato easdem horas persolueret. De hac re plures Suarez *tom. 5. disp. 12. sect. 2. a num. 13.*

24. Postremo, potest excommunicatus intrare Ecclesiam absque peccato, etiam dum diuina officia celebrantur, si id faciat non vt interstet illis, sed propter aliquod negotium, vel vt transeat, vel vt ibi latet, insequentisque effugiat: prout inquit Palud. in 4. dist. 18. quest. 6. ar. 1. ubi finem, & Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. vltimo, vers. Illicita autem, sub finem. Vbi addit, neque tunc peccare, etiam si transeundo flectat genua, & oret priuata oratione.

CAPVT V.

Priuare præterea vsu officij publici.

SVMMARIVM.

25. Excommunicatum esse priuatum vsu officij publici auctoritates significant cum dicunt ipsum esse suspensum ab officio.
26. Quod est intelligendum tam de laicali, quam de Ecclesiastico officio.
27. Excommunicatus priuatur vsu potestatis ordinis, siue iurisdictionem, siue non.
28. Priuatur item vsu iurisdictionis, nec vllam dignitatem officij publicum obtinere potest.
25. **I**STIVS MODI priuationem significant D. Anton. 3. par. tit. 24. cap. 76. in 10. effectu, Syluester in verbo Excommunicatio tertio, num. 1. in 10. item effectu, Nauar. in En-

chir. cap. 27. num. 21. Caiet. verbo Excommunicatio; cap. vltimo, §. Vbi scito: atque alij, cum dicunt excommunicatum esse suspensum ab officio, sumentes suspensionis nomen, non proprie, vt censura quædam est à cæteris distincta (alioqui oporteret excommunicatum semper irretiri duplici censura, quod nemo dixerit) sed generaliter: eo scilicet modo quo à Nauar. describitur in eodem cap. 27. num. 151. cum ait suspensionem generaliter acceptam, esse prohibitionem vsus officij, vel facultatis alicuius. Ita vt sensus illorum sit; excommunicatum esse suspensum ab officio, id est, prohibitum illi esse vsus potestatis ipsi competentis ratione officij sui publici.

Quod vero Caiet. in eod. loco illud dictum extendit ad officium etiam laicale, congruenter rationi id facit; quandoquidem ratio priuationis vsus officij in excommunicato est segregatio ipsius à communione fidelium, ex cap. Engeltrudam 3. quest. 4. & ex cap. penult. De sentent. excommunicat. Quam communicationem non minus secularis, quàm Ecclesiastici officij vsus requirit. Cum igitur potestas publici officij quædam sit Ecclesiastica, & quædam secularis; illaque sit aut ordinis, aut iurisdictionis; siue in foro interiori, siue in exteriori: hæc vero sit, vel Principum, vel iudicum secularium, vel aliorum ministrorum iustitiæ, vel tutorum aut curatorum: excommunicatum priuari vsu potestatis ordinis satis patet per illud quod habitum est in preced. cap. 2. excommunicationem priuare actiua participatione Sacramentorum.

Inde enim consequens est, ea quæ sunt Sacramenti Ordinis, excommunicato minime licere, siue iurisdictionem nõ requirant in ordinato; vt in Episcopo, consecrationes calicis, patenæ, & vestium ad diuina mysteria peragenda necessarium: & in Sacerdote, atque in aliis initiatis inferiori ordine, celebratio diuinorum officiorum. Siue requirant iurisdictionem: vt in Episcopo, consecrationes Ecclesiarum, cœmeteriorum, ac virginum Deo dicatarum: & collatio ordinum. Itemque in Sacerdote, administratio Sacramentorum ex officio, & commissio alicui alteri facta ad ea administranda. Ad talia enim requiri auctoritatem Superioris in subditos, patet ex iis quæ statuuntur in tit. De temporibus ordinationum in 6. ac ex aliis quæ notat Vgolinus De censuris tab. 2. cap. 20. §. 2.

Excommunicatum priuari quoque vsu iurisdictionis quam habet in subditos, multorum Doctorum & Canonum auctoritate ostendit idem Vgolinus initio sequentis cap. 11. Pro quo facit ratio D. Thomæ in 4. dist. 18. q. 2. art. 2. questum 3. quod vsus iurisdictionis in ordine sit ad alium; & excommunicatus ab aliorum communione separetur. Multa autem incommoda ex priuatione sequuntur; vnum generale, cætera particularia. Illud est, de quo ipse Vgolinus in seq. cap. 13. in principio, & in §. 2. vt excommunicatus nullam dignitatem seu officium publicum: siue Ecclesiasticum, siue laicale obtinere possit, ex cap. fin. De Clerico excommunic. ministrante, §. Si tamen scienter. Vnde habetur, vt *ibid. nu. 3. notat Panorm.* quod prohibitio exercitio alicuius actus, prohibeatur omne id quo peruenitur ad illum actum. Quod etiam ex principio cap. Postulatis, eod. tit. idem Panorm. nu. 1. deducit: inquitens, nota primo, ex principio literæ, quod cui denegetur aliquid, denegetur & omne id per quod peruenitur ad illud.

CAP. VI.

De variis particularibus incommodis quibus ex ante proposita priuatione sequuntur.

SVMMARIVM.

29. Excommunicatus non toleratus, conferre nequit beneficia.
30. Nec potest eligere, aut electum confirmare: nec potest presen-tare, aut presensatum instituire.
31. Nec potest censuram ferre, aut latam tollere: nec item iudicare.
32. Explicatio difficultatis; An delegatus iudicare possit, si is à quo delegatus est, in excommunicationem incur-rit.